

บันทึกข้อความ

กรมประชาสัมพันธ์	
รับที่	31881
วันที่	10 สิงหาคม 15 32 46

ส่วนราชการ สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โทร. ๐ ๒๒๘๑ ๔๐๐๕

ที่ นร ๐๑๐๑/ว ๑๗/๑๕๙ วันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๐

เรื่อง การปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรีเรื่อง แนวทางปฏิบัติกรณีทางราชการขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้ หรือกรณีเข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชนเพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน

① เรียน หัวหน้าส่วนราชการระดับกรมและรัฐวิสาหกิจในกำกับสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และ กอ.รมน.

ด้วยสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งว่า เดิมคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๔๔ เรื่อง แนวทางปฏิบัติกรณีทางราชการขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้ หรือกรณีเข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชนเพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๕๐ เรื่อง การรับบริจาคที่ดินจากเอกชน นั้น สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นว่า มติคณะรัฐมนตรีในเรื่องดังกล่าว มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน สมควรนำมารวมไว้ในฉบับเดียวกัน เพื่อความสะดวกในการใช้อ้างอิงและถือปฏิบัติต่อไป จึงได้ดำเนินการปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องนี้ให้เป็นฉบับเดียว พร้อมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมประเด็นให้ชัดเจนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยกระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงสาธารณสุข ได้เสนอความเห็นไปเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๐ เห็นชอบตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเสนอ รวม ๒ ข้อ รายละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๑๑๑ ลงวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๕๐ ที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ที่ นร 0201.01/ว ๕๐/11

เรียน ผอ.สำนัก., ผอ.กอง และหัวหน้าหน่วยงาน เพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

(นางทัศนีย์ ไตรอรุณ)

ตนก.

10 สก 50

(นายสุทธศักดิ์ เอี่ยมประสิทธิ์)

รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี รักษาการแทน
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

CAH

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
เลขรับ..... ๑๕๖๕๖
วันที่..... ๓ สิงหาคม ๕๐
เวลา..... ๑๓.๒๖.๕๐

ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๑๑๑

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐
 กอังกกลาง

๒ สิงหาคม ๒๕๕๐

เลขรับ..... -
วันที่..... 3 ส.ค. 50
เวลา..... 13.35 น.

เรื่อง การปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรีเรื่อง แนวทางปฏิบัติกรณีทางราชการขอให้ราษฎรอุทิศ
 ที่ดินให้ หรือกรณีเข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชนเพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน

เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

- อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๕/ว ๑๒๖
 ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๔๔
๒. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนมาก ที่ นร ๐๕๐๖/ ว ๕
 ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๐

สิ่งที่ส่งมาด้วย หลักการและแนวทางปฏิบัติกรณีทางราชการขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้ หรือกรณี
 เข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชนเพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน

เดิมคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๔๔ เรื่อง แนวทางปฏิบัติกรณี
 ทางราชการขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้ หรือกรณีเข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชนเพื่อให้มี
 การใช้ประโยชน์ร่วมกัน และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๕๐ เรื่อง การรับบริจาคที่ดิน
 จากเอกชน ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นว่า มติคณะรัฐมนตรีในเรื่องดังกล่าว
 มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน สมควรนำมารวมไว้ในฉบับเดียวกัน เพื่อความสะดวกในการใช้อ้างอิง
 และถือปฏิบัติต่อไป จึงได้ดำเนินการปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องนี้ให้เป็นฉบับเดียว พร้อมทั้ง
 แก้ไขเพิ่มเติมประเด็นให้ชัดเจนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยกระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
 กระทรวงคมนาคม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย และกระทรวง
 สาธารณสุขได้เสนอความเห็นมาเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย

/คณะรัฐมนตรี ...

พิมพ์
 ๑๕
 ๓ สิงหาคม ๕๐
 กรมเลขาธิการ
 1๕๒
 ๓ ส.ค. ๕๐

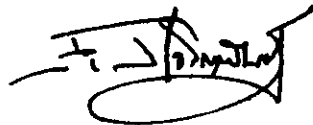
คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๐ เห็นชอบตามที่สำนักเลขาธิการ
คณะรัฐมนตรีเสนอ ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๔๔ เรื่อง แนวทาง
ปฏิบัติการทางราชการขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้ หรือกรณีเข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชน
เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๕๐ เรื่อง การรับบริจาค
ที่ดินจากเอกชน รวม ๒ มติ

๒. หลักการและแนวทางปฏิบัติการที่ทางราชการขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้ หรือ
กรณีเข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชนเพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน รายละเอียดปรากฏตาม
สิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอได้แจ้งให้หน่วยงานในสังกัดทราบและถือปฏิบัติ
ต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายรองพล เจริญพันธ์)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๕

โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๗๑๙๓

www.cabinet.thaigov.go.th

หลักการและแนวทางปฏิบัติกรณีที่ทางราชการขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้
หรือกรณีเข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชนเพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน

หลักการในการรับบริจาคที่ดิน

ให้ทุกส่วนราชการถือปฏิบัติว่า ในการรับบริจาคที่ดินจากเอกชนเพื่อใช้ประโยชน์ในทางราชการนั้น หากส่วนราชการใดไม่มีแผนงานหรือโครงการที่ชัดเจนรองรับการใช้ประโยชน์ในที่ดินตามวัตถุประสงค์ของผู้ที่แสดงความประสงค์จะยกที่ดินให้แก่ทางราชการ ส่วนราชการนั้น ๆ ไม่ควรรับบริจาคที่ดินดังกล่าวไว้ตั้งแต่ต้น เนื่องจากจะเป็นปัญหาในภายหลัง หากทางราชการมิได้เข้าใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นจริง และผู้ยกให้หรือทายาทได้แจ้งความประสงค์ขอที่ดินคืน

**แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดให้มีเอกสารหลักฐาน กรณีที่ทางราชการขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้
หรือกรณีราษฎรแสดงความประสงค์จะอุทิศที่ดิน หรือกรณีเข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชน**

๑. กรณีที่มีผู้อุทิศที่ดินให้กับทางราชการ หรือจะให้ทางราชการเข้าไปดำเนินการเพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน ให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานนั้น ซึ่งได้รับอุทิศที่ดินจากราษฎรหรือเข้าไปดำเนินการในที่ดินเอกชน จัดทำหนังสือแสดงความประสงค์เกี่ยวกับการอุทิศที่ดินให้กับทางราชการหรือยินยอมให้ทางราชการเข้าไปดำเนินการ โดยให้มีรายละเอียด ดังนี้

๑.๑ ที่ดินที่จะอุทิศให้กับทางราชการหรือจะให้ทางราชการเข้าไปดำเนินการ ต้องเป็นที่ดินที่เจ้าของที่ดินมีกรรมสิทธิ์หรือมีสิทธิครอบครองในที่ดินนั้นโดยชอบด้วยกฎหมาย หากที่ดินนั้นมีภาระผูกพัน ให้เจ้าหน้าที่แจ้งให้ผู้มีส่วนได้เสียทราบก่อน

๑.๑.๑ หากที่ดินแปลงที่อุทิศหรือให้ทางราชการเข้าไปดำเนินการ ตั้งอยู่ในเขตที่ดินของรัฐ ให้ส่วนราชการที่จะรับการอุทิศหรือเข้าไปดำเนินการในที่ดิน ประสานกับส่วนราชการที่มีหน้าที่ดูแลรักษาที่ดินของรัฐตามกฎหมาย เพื่อเสนอเรื่องให้คณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหาคารบุงกรุกที่ดินของรัฐจังหวัดตรวจสอบว่า ผู้ที่ขอออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินนั้นได้ที่ดินมาโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

๑.๑.๒ หากที่ดินแปลงที่อุทิศหรือให้ทางราชการเข้าไปดำเนินการมีข้างเคียงติดกับที่ดินของรัฐ ให้ส่วนราชการที่จะรับการอุทิศหรือเข้าไปดำเนินการในที่ดิน ประสานกับส่วนราชการที่มีหน้าที่ดูแลรักษาที่ดินของรัฐตามกฎหมาย เพื่อตรวจสอบแนวเขตที่ดินของรัฐด้านที่มีข้างเคียงติดกับที่ดินของเอกชนดังกล่าวให้มีความชัดเจนก่อน หากเป็นที่ดินที่อยู่ในเขตที่ดินของรัฐทั้งแปลงหรือบางส่วน ให้ดำเนินการตามนัยข้อ ๑.๑.๑

๑.๒ ให้เจ้าหน้าที่จัดทำรายละเอียดเกี่ยวกับการอุทิศที่ดินหรือยินยอมจะให้ทางราชการเข้าไปดำเนินการ รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งปลูกสร้างและพืชผลต่าง ๆ ที่อยู่บนที่ดิน พร้อมแผนที่แสดงขอบเขตและเนื้อที่ของที่ดินที่จะอุทิศหรือยินยอมจะให้ทางราชการเข้าไปดำเนินการ แล้วให้เจ้าของที่ดินและ
/ผู้มีหน้าที่...

ผู้มีหน้าที่ดูแลรักษาที่สาธารณประโยชน์ ลงชื่อรับรองไว้เป็นหลักฐานต่อหน้าพยาน ในกรณีมีเอกสารสิทธิ ตามประมวลกฎหมายที่ดินให้สำเนาประกอบเรื่องไว้ด้วย

๑.๓ การจัดทำรายละเอียดเกี่ยวกับการอุทิศที่ดินหรือยินยอมจะให้ทางราชการเข้าไป ดำเนินการดังกล่าว ให้จัดทำ ๔ ชุด มีข้อความและรายละเอียดถูกต้องตรงกัน เก็บไว้ที่หน่วยงาน ของเจ้าหน้าที่ เจ้าของที่ดิน หน่วยงานที่มีหน้าที่ดูแลรักษาที่สาธารณะตามกฎหมาย และสำนักงาน ที่ดินท้องที่ แห่งละ ๑ ชุด

๒. หากหน่วยงานของรัฐและเจ้าของที่ดินสามารถทำการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมรับโอน ที่ดินหรือการใช้ประโยชน์ร่วมกันกับสำนักงานที่ดินให้ถูกต้องครบถ้วนได้ ก็ให้ดำเนินการด้วย

๓. สำหรับกรณีที่ราษฎรอุทิศที่ดินให้รัฐหรือรัฐเข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชนซึ่งได้ดำเนินการ มาแล้ว หากหน่วยงานของรัฐและเจ้าของที่ดินสามารถดำเนินการตามข้อ ๑ และข้อ ๒ ได้เพียงใด ก็ให้ดำเนินการต่อไปด้วย

๔. ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้อุทิศที่ดินให้กับทางราชการหรือ ยินยอมให้ทางราชการเข้าไปดำเนินการ เท่าที่พอจะดำเนินการให้ได้ เช่น อาจกำหนดให้เจ้าหน้าที่เข้าไป ดำเนินการ ณ ภูมิลำเนาหรือที่ผู้อุทิศที่ดินไว้เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้อุทิศที่ดิน เป็นต้น

ด่วนมาก

ที่ นร ๐๕๐๖/ว ๕

๗๖๐
๒๖ ม.ค. ๕๐
๒๖-๖๓ ๕๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๑ มกราคม ๒๕๕๐

เรื่อง การรับบริจาคที่ดินจากเอกชน

เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

กองกลาง	
เลขที่	-
วันที่	12 ม.ค. 50
เวลา	13.07 น.

๗๗

ม.ค. ๕๐
๑๖ ม.ค.
๕๐
๗๖๕๐

ด้วยในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๕๐ คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเกี่ยวกับการที่เอกชนขอคืนที่ดินที่บริจาคให้แก่ทางราชการแล้วลงมติว่า ให้ทุกส่วนราชการถือปฏิบัติว่า ในการรับบริจาคที่ดินจากเอกชนเพื่อใช้ประโยชน์ในทางราชการนั้น หากส่วนราชการใดไม่มีแผนงานหรือโครงการที่ชัดเจนรองรับการใช้ประโยชน์ในที่ดินตามวัตถุประสงค์ของผู้ที่แสดงความประสงค์จะยกที่ดินให้แก่ทางราชการ ส่วนราชการนั้น ๆ ไม่ควรรับบริจาคที่ดินดังกล่าวไว้ตั้งแต่ต้น เนื่องจากจะเป็นปัญหาในภายหลัง หากทางราชการมิได้เข้าใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นจริง และผู้ยกให้หรือทายาทได้แจ้งความประสงค์ขอที่ดินคืน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายรองพล เจริญพันธุ์)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักวิเคราะห์เรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๕๐ ๕๐๐๐ ต่อ ๓๒๙

โทรสาร ๐ ๒๒๕๐ ๕๐๖๔

www.cabinet.thaigov.go.th

(๓๕๐_๐๑_๑๕.๑/๓๖๓๕๕๕)

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
เลข. ๑๕๕๖๑
น. ๑๖ กค๔๔
เจตนา.....

ที่ นร ๐๒๐๕/ว ๑๒๖

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กท ๑๐๓๐๐

๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๔

เรื่อง แนวทางปฏิบัติกรณีทางราชการขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้ หรือกรณีเข้าไปดำเนินการ
ในที่ดินของเอกชน เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน

พมท
๒๑๖

เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

๑๖ กค๔๔

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๗๒๓/๕๒๗๔ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๔
 ๒. สำเนาหนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ กษ ๐๒๐๑/๑๕๑๐๖ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๔
 ๓. สำเนาหนังสือกระทรวงคมนาคม ส่วนที่สุด ที่ คค ๐๒๐๗/๕๕๕๐ ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๔
 ๔. สำเนาหนังสือกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ส่วนที่สุด ที่ วว ๐๒๐๐/๖๖๑๐ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๔
 ๕. สำเนาหนังสือกระทรวงสาธารณสุข ที่ สธ ๐๒๐๘/๒๑/๒๑๓๒ ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๔

ด้วยกระทรวงมหาดไทยขอให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติแนวทางปฏิบัติ
กรณีทางราชการขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้ หรือกรณีเข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชน เพื่อให้มีการ
ใช้ประโยชน์ร่วมกัน โดยให้ส่วนราชการทุกหน่วยถือปฏิบัติว่า ในการรับมอบที่ดินซึ่งมีผู้อุทิศให้นั้น
ให้ดำเนินการจัดทำเอกสารรับมอบที่ดินที่ได้รับมอบเพื่อใช้เป็นหลักฐานอ้างอิงเมื่อมีข้อพิพาทโต้แย้ง
เกิดขึ้น ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี
และสิ่งแวดล้อม และกระทรวงสาธารณสุข ได้เสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของ
คณะรัฐมนตรีด้วย ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ลงมติว่า

๑. อนุมัติแนวทางปฏิบัติในกรณีที่ทางราชการขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้ หรือกรณี
เข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชนเพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน ตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ
และให้ทุกกระทรวง ทบวง กรม ถือเป็นแนวปฏิบัติต่อไปได้ โดย

๑.๑ ให้เพิ่มเติมข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งปลูกสร้างและพืชผลต่าง ๆ ที่อยู่บนที่ดิน
ที่ราษฎรอุทิศไว้ในหนังสือแสดงความประสงค์ เรื่อง การอุทิศที่ดินให้ทางราชการ ฯ ตามความเห็น
ของกระทรวงคมนาคม (กรมทางหลวง)

๑.๒ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้อุทิศที่ดิน
เท่าที่พอจะดำเนินการให้ได้ตามความเห็นของกระทรวงคมนาคม (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม
การพาณิชย์นาวี)

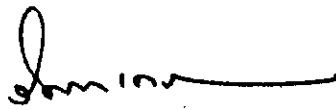
สำหรับค่าธรรมเนียมในเรื่องต่าง ๆ ประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๑๐๓ ทวิ
กำหนดให้การจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับบอสังหาริมทรัพย์ที่บริจาคให้ทางราชการได้รับ
ยกเว้นค่าธรรมเนียมอยู่แล้ว

อนึ่ง หากหน่วยงานของรัฐและเจ้าของที่ดินสามารถทำการจดทะเบียนสิทธิ
และนิติกรรมรับโอนที่ดินหรือการใช้ประโยชน์ร่วมกันกับสำนักงานที่ดินให้ถูกต้องครบถ้วนได้ ก็ให้
ดำเนินการตามความเห็นของกระทรวงสาธารณสุขด้วย

๒. สำหรับกรณีที่ราษฎรอุทิศที่ดินให้รัฐหรือรัฐเข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชน
ซึ่งได้ดำเนินการมาแล้ว หากหน่วยงานของรัฐและเจ้าของที่ดินสามารถดำเนินการตามข้อ ๑ ได้เพียงใด
ก็ให้ดำเนินการต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และถือปฏิบัติต่อไป และขอได้โปรดแจ้งให้หน่วยงาน
และรัฐวิสาหกิจในสังกัดทราบ เพื่อถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิชัย เกรืองาม)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักบริหารการประชุมคณะรัฐมนตรี

โทร. ๒๕๐๕๐๐๐ ต่อ ๓๒๖ - ๗

โทรสาร ๒๕๐๕๐๖๕

(T๕๗๕)

16 เมษายน 2544

เรื่อง แนวทางปฏิบัติการที่ทางราชการขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้ หรือกรณี เข้าไปดำเนินการ ในที่ดิน
ของเอกชน เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. คำชี้แจงเรื่องที่ดินที่เสนอคณะรัฐมนตรี จำนวน 100 ชุด
- 2. แนวทางปฏิบัติการที่ทางราชการขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้หรือกรณี เข้าไปดำเนินการ
ในที่ดินของเอกชน เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน จำนวน 100 ชุด

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอผลการวินิจฉัยต่อ นายกรัฐมนตรี
เพื่อพิจารณาสั่งการ ซึ่งรองนายกรัฐมนตรี (นายนิชัย รัชตกุล) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี
ได้พิจารณาและมีคำสั่งให้ดำเนินการตามคำวินิจฉัยและข้อสังเกตของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ กรณี
นางยาใจ เพ็ญมี ร้องทุกข์ว่า ไม่สามารถจัดการทรัพย์สินมรดกของมารดาได้ เนื่องจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ
อ้างว่า มีล่าห้วยสาธารณประโยชน์และคลองสาธารณะประโยชน์ในที่ดิน โดยขอให้กระทรวงมหาดไทยกำหนด
ระเบียบหรือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดให้มีเอกสารหลักฐานที่ชัดเจนในกรณีที่ดินที่ขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้กับ
ทางราชการหรือกรณี เข้าไปดำเนินการ ในที่ดินของเอกชน เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน โดยให้มีการ
จัดทำเอกสารหลักฐานให้ชัดเจนก่อนที่จะเข้าไปดำเนินการ ทั้งนี้ เพื่อป้องกันมิให้มีปัญหาข้อโต้แย้งเกิดขึ้น
ในอนาคต ซึ่งกระทรวงมหาดไทย โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีความเห็นเพิ่มเติมกรณีดังกล่าว
เกี่ยวกับการจัดเก็บรักษา เอกสารหลักฐานในการอุทิศที่ดินแก่ทางราชการ เพื่อก่อสร้างถนนหรือทางสาธารณะ
ในท้องที่ต่าง ๆ เท่าที่ผ่านมาั้น หน่วยงานที่รับผิดชอบมักจะ ใช้วิธีการขอความร่วมมือไปยังเจ้าของหรือ
ผู้ครอบครองที่ดิน ในการอุทิศที่ดินให้แก่ทางราชการเพื่อประโยชน์ในการก่อสร้างดังกล่าว แต่มักจะปรากฏ
ปัญหาที่เกิดขึ้นตามมาอยู่เสมอว่า การอุทิศในลักษณะเช่นนี้ ไม่มีการจัดทำหลักฐานเป็นหนังสือยืนยันถึงการ
แสดงเจตนาอุทิศของเจ้าของ หรือผู้ครอบครองที่ดินนั้นอย่างชัดเจนหรือครบถ้วน หรือแม้ว่าจะได้มีการ
จัดทำเอกสารหลักฐานดังกล่าวไว้แล้วก็ตาม แต่เนื่องจากขาดการเอาใจใส่หรือให้ความสำคัญในการ
เก็บรักษา จึงทำให้เอกสารหลักฐานเช่นว่านั้นสูญหายหรือถูกทำลายไป ไม่สามารถนำมาอ้างอิงเพื่อรักษา
ไว้ซึ่งประโยชน์ของทางราชการได้ ทางราชการโดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานที่มีหน้าที่ดูแลรักษาที่สาธารณ-
สมบัติของแผ่นดินอันได้แก่ องค์การที่มีอำนาจปกครองท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรที่จะระมัดระวัง
ในการจัดทำและเก็บเอกสารดังกล่าวไว้ให้ครบถ้วนเพื่อประโยชน์ของทางราชการ

กระทรวงมหาดไทย...

กระทรวงมหาดไทยจึงได้มอบหมายให้กรมที่ดินพิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ดังกล่าว โดยดำเนินการตามความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยว่า การออกระเบียบกระทรวงมหาดไทย เพื่อกำหนดระเบียบเกี่ยวกับกรณีทางราชการขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้ หรือกรณีเข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชน เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน จะเกิดปัญหาเกี่ยวกับที่ดินที่ได้รับการบริจาคก่อนที่จะมีระเบียบกระทรวงมหาดไทยฉบับดังกล่าวได้ อีกทั้งเป็นการกำหนดให้ทุกกระทรวง ทบวง กรม ถือเป็นแนวทางปฏิบัติ จึงควรที่จะดำเนินการเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้มีมติและสั่งการให้ส่วนราชการทุกหน่วยงานถือปฏิบัติว่า ในการรับมรดกที่ดินซึ่งมีผู้อุทิศให้นั้น ให้ดำเนินการจัดทำเอกสารรับมรดกที่ดินที่ได้รับมอบเพื่อใช้เป็นหลักฐานอ้างอิงเมื่อมีข้อพิพาทโต้แย้งเกิดขึ้นจะเป็นการเหมาะสมกว่า ซึ่งในเรื่องนี้ได้เคยมีคำพิพากษาฎีกาที่ 112/2539 วางแนวทางไว้แล้วว่า การอุทิศที่ดินให้รัฐเมื่อเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทพลเมืองใช้ร่วมกันนั้น เมื่อได้แสดงเจตนาอุทิศให้แล้วย่อมเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินทันที โดยไม่จำเป็นต้องจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์หรือมีเอกสารแสดงเจตนาอุทิศการให้ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖26 แต่อย่างใด

กระทรวงมหาดไทยได้จัดทำแนวทางปฏิบัติในการรับมรดกที่ดิน กรณีที่ราษฎรอุทิศที่ดินให้ทางราชการหรือกรณีเข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชน เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน เพื่อให้ส่วนราชการทุกหน่วยงานถือปฏิบัติแล้ว ปรากฏตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

ร้อยตำรวจเอก
(ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

สำเนาถูกต้อง

กรมที่ดิน
สำนักจัดการที่ดินของรัฐ
โทร. 222 - 1840, 622 - 3482
โทรสาร 222 - 2851
โทร. (มท) 50801 - 12 ต่อ 370

(นายสัมฤทธิ์ ชีระตรกุล)
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๗.๖

คำชี้แจง เรื่องที่ เสนอคณะรัฐมนตรี
เรื่อง
โดย
กระทรวงมหาดไทย

1. ความเป็นมา

1.1 สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มีหนังสือ ที่ นร 0605/ร.1428 ลงวันที่ 4 เมษายน 2543 แจ้งว่า ได้เสนอผลการวินิจฉัยต่อ คณะ นายกรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาสั่งการ ซึ่งรองนายกรัฐมนตรี (นายพิชัย รัตตกุล) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ได้พิจารณาและมีคำสั่งให้ดำเนินการตามคำวินิจฉัย และข้อสังเกตของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ กรณี นางยาใจ เพ็ญศรี ร้องทุกข์ว่า ไม่สามารถจัดการทรัพย์สินมรดกของมารดาได้ เนื่องจากหน่วยงานที่รับผิดชอบอ้างว่ามีค่าห้วยสาธารณประโยชน์และคลองสาธารณประโยชน์ในที่ดิน โดยขอให้กระทรวงมหาดไทยกำหนดระเบียบหรือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดให้มีเอกสารหลักฐานที่ชัดเจนในกรณีขอยุ้ราษฎรอุทิศที่ดิน ให้กับทางราชการหรือกรณีเข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชน เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน โดยให้มีการจัดทำเอกสารหลักฐานให้ชัดเจนก่อนที่จะเข้าไปดำเนินการ ทั้งนี้ เพื่อป้องกันมิให้มีปัญหาข้อโต้แย้งเกิดขึ้นในอนาคต

1.2 หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0209.2/4732 ลงวันที่ 21 เมษายน 2543 แจ้งว่า คณะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีความเห็นเพิ่มเติมกรณีดังกล่าวเกี่ยวกับการจัดเก็บรักษาเอกสารหลักฐานในการอุทิศที่ดินแก่ทางราชการเพื่อก่อสร้างถนนหรือทางสาธารณประโยชน์ในท้องที่ต่าง ๆ เท่าที่ผ่านมา นั้น หน่วยงานที่รับผิดชอบมักจะ ใช้วิธีการขอความร่วมมือไปยัง เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินในการอุทิศที่ดินให้แก่ทางราชการ เพื่อประโยชน์ในการก่อสร้างดังกล่าว แต่มักจะปรากฏปัญหาที่เกิดขึ้นตามมาอยู่เสมอว่า การอุทิศในลักษณะเช่นนั้น ไม่มีการจัดทำหลักฐานเป็นหนังสือยืนยันถึงการแสดงเจตนาอุทิศของเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินนั้นอย่างชัดเจนหรือครบถ้วน หรือแม้ว่าจะได้มีการจัดทำเอกสารหลักฐานดังกล่าวไว้แล้วก็ตาม แต่เนื่องจากขาดการเอาใจใส่หรือให้ความสำคัญในการเก็บรักษา จึงทำให้เอกสารหลักฐาน เช่นว่านั้นสูญหายหรือถูกทำลายไป ไม่สามารถนำมาอ้างอิงเพื่อรักษาไว้ซึ่งประโยชน์ของทางราชการได้ ทางราชการโดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานที่มีหน้าที่ดูแลรักษาที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินอันได้แก่องค์กรที่มีอำนาจปกครองท้องที่และองค์กรปกครองท้องถิ่น ควรที่จะระมัดระวังในการจัดทำและเก็บเอกสารดังกล่าวไว้ให้ครบถ้วนเพื่อประโยชน์ของทางราชการ

2. ข้อเสนอ...

2. ข้อเสนอ

กระทรวงมหาดไทย ได้มอบหมายให้กรมที่ดินพิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ดังกล่าว กรมที่ดินจึงได้จัดทำระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดให้มีเอกสารหลักฐานกรณีที่ราษฎรอุทธรณ์ที่ดินให้ทางราชการหรือกรณีเข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชน เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาแล้วมีความเห็นว่า ในเรื่องนั้น ไม่สมควรที่จะดำเนินการออกระเบียบกระทรวงมหาดไทย เนื่องจากจะเกิดปัญหาเกี่ยวกับที่ดินที่ได้รับการบริจาค ก่อนที่จะมีระเบียบกระทรวงมหาดไทยฉบับดังกล่าวได้ อีกทั้งเป็นการกำหนดให้ทุกกระทรวง ทบวง กรม ถือเป็นแนวทางปฏิบัติ จึงควรที่จะดำเนินการเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้มีมติและสั่งการให้ส่วนราชการทุกหน่วยงานถือปฏิบัติว่า ในการรับมอบที่ดินซึ่งมีผู้อุทธรณ์ให้ดำเนินการจัดทำเอกสารรับมอบที่ดินที่ได้รับมอบเพื่อใช้เป็นหลักฐานอ้างอิง เมื่อมีข้อพิพาทโต้แย้งเกิดขึ้นจะเป็นการเหมาะสมกว่า ซึ่งในเรื่องนี้ได้เคยมีคำพิพากษาฎีกาที่ 112/2539 วางแนวทางไว้แล้วว่า การอุทธรณ์ที่ดินให้รัฐเพื่อเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทผลเมืองใช้ร่วมกันนั้น เมื่อได้แสดงเจตนาอุทธรณ์แล้วยอมเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินทันที โดยไม่จำเป็นต้องจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์หรือมีเอกสารแสดงเจตนาอุทธรณ์การให้ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม ป.พ.พ. มาตรา 525 แต่อย่างใด

3. ความเห็นของกรมที่ดิน

กรมที่ดินพิจารณาแล้ว เห็นควรจัดทำแนวทางปฏิบัติในการรับมอบที่ดิน กรณีที่ราษฎรอุทธรณ์ที่ดินให้ทางราชการหรือกรณีเข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชน เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งกรมที่ดินได้จัดทำเสร็จเรียบร้อยแล้ว ปรากฏตามเอกสารแนบท้ายบันทึกนี้ จึงเห็นควรเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้มีมติให้ส่วนราชการทุกหน่วยงานถือปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติดังกล่าวต่อไป

4. ความเห็นกระทรวงมหาดไทย

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้ว เห็นชอบตามความเห็นของกรมที่ดิน สมควรเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้มีมติให้ส่วนราชการทุกหน่วยงานถือปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติในการรับมอบที่ดิน กรณีที่ราษฎรอุทธรณ์ที่ดินให้ทางราชการหรือกรณีเข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชน เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกันต่อไป

จึงเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา
